

Výzva Budování kapacit pro rozvoj škol II
Povinně volitelná aktivita č. 3, 4, 6 a 7

Zpráva o ověření programu v praxi

závěrečná¹

V průběžné zprávě uvádějte informace o ověření programu s jednou ověřovací skupinou v případě, že bude probíhat následné ověření s další ověřovací skupinou.

V závěrečné zprávě uvádějte souhrnné informace shrnující/rekapitulující celý proces (všechna) ověření programu, popř. informace o ověření programu, které bude realizováno jen s jednou ověřovací skupinou.

I.

Příjemce	České vysoké učení technické v Praze
Registrační číslo projektu	CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008181
Název projektu	Informace pro rozvoj demokratické společnosti
Název vytvořeného programu	Nová média a sociální sítě
Pořadové číslo zprávy o realizaci	3

II.

Místo ověření programu	Datum ověření programu	Cílová skupina, s níž byl program ověřen ²
Praha – Senát Parlamentu ČR - Sociální média a rizika jejich využívání - (2hod. 2x45 – přednáška)	10. 5. 2019	studenti (15+14) + učitelé (4) Gymnázium J. A. Komenského Nové Strašecí
Praha – Senát Parlamentu ČR - Rozvoj schopnosti odhalovat mediální manipulaci a bránit (na příkladu právních inform.) - (2 hod. 2x45 – Dílna)	10. 5. 2019	studenti (15+14) + učitelé (4) Gymnázium J. A. Komenského Nové Strašecí

¹ Nehodící se škrtněte.

² Uveďte stručně charakteristiku a velikost skupiny (např. 25 žáků 7. ročníku ZŠ apod.) a název organizace.

Praha – PS Parlamentu ČR - Rozvoj schopnosti odhalovat mediální manipulaci a bránit (na příkladu právních informací) - (2hod. 2x45 – Dílna)	22. 5. 2019	studenti (15+14) + učitelé (4) Gymnázium J. A. Komenského Nové Strašecí
Praha – PS Parlamentu ČR - Rizika a řešení krizových situací spojených s užíváním médií - (2 hod. 2x45 – Přednáška)	22. 5. 2019	studenti (15+14) + učitelé (4) Gymnázium J. A. Komenského Nové Strašecí
Praha – ČVÚT (učebna) - Kritické myšlení a média - (2 hod. 2x45 – Přednáška)	30. 5. 2019	studenti (15+14) + učitelé (6) Gymnázium J. A. Komenského Nové Strašecí
Praha – ČVÚT (učebna) Kritické myšlení – aplikace I - (2 hod. 2x45 – Dílna)	30. 5. 2019	studenti (15+14) + učitelé (6) Gymnázium J. A. Komenského Nové Strašecí
Praha – ČVÚT (učebna) Kritické myšlení – aplikace II - (2 hod. 2x45 – Dílna)	31. 5. 2019	studenti (15+14) + učitelé (6) Gymnázium J. A. Komenského Nové Strašecí
Praha – ČVÚT (učebna) - E-stát: informace jako nástroj moci - (2 hod. 2x45 – Dílna)	31. 5. 2019	studenti (15+14) + učitelé (6) Gymnázium J. A. Komenského Nové Strašecí

III.

1. Stručný popis procesu ověření programu
<p>a) <i>Jak probíhalo ověření programu (organizace, počet účastníků, počet realizátorů atd.)?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ověření programu se uskutečnilo na základě dohody a součinnosti s ředitelem Gymnázia Nové Strašecí PhDr. R. Speiglem a pedagogickými zástupci dvou vyučovacích tříd (studentů 2. a 3. ročníku)</i> - <i>Program byl ověřován formou přednášek a dílen na ČVÚT a dále pak v prostorách Parlamentu ČR (Poslanecké sněmovny i Senátu)</i> - <i>Ověření se zúčastnili dvě skupiny studentů (15 a 14 studentů) a jejich dva třídní pedagogové + ředitel gymnázia</i> - <i>Počet realizátorů ověření: pět osob</i> - <i>Proces ověření probíhal formou souboru přednášek a dílen, které byly doplněné výukovými materiály (pracovním sešitem, manuálem, metodikou a pracovními listy).</i> - <i>Pro názornost a zvýšení efektivity výuky byla její část realizována v prostorách Parlamentu ČR, kde se účastníci přímo a bezprostředně seznámili s vysvětlovanou problematikou (zejména prací s informacemi se zaměřením na legislativní zdroje a informace).</i> - <i>Zvláštní doplněk tvořila přehlídka jednacích prostor obou komor Parlamentu ČR s možností klást otázky a dostávat odpovědi.</i>

- *Výuka probíhala interaktivní formou, v jejíž průběhu mohli účastníci aktivně vstupovat do výkladu a ověřovat si nové poznatky s jejich školními znalostmi.*

b) Jaký byl zájem cílové skupiny?

- *Cílová skupina projevovala aktivní zájem a osobní účast v průběhu celého souboru výuky.*
- *Zájem cílové skupiny se projevoval zvláště doplňujícími otázkami na realizátory a zájmem o výukové materiály.*
- *Obsahově se zájem zaměřil na problematiku, která není součástí školní výuky.*

c) Jaká byla reakce cílové skupiny?

- *Cílová skupina byla pedagogy na obsah programu rámcově připravená, což se projevilo ukázněností při výuce a cíleně kladenými otázkami. Účastníci poté o problematice mezi sebou diskutovali. Na doplňující otázky realizátorů odpovídali věcně.*
- *V osobních rozhovorech převažovala aktivní účast otevřenějších jednotlivců.*

2. Výsledky ověření

a) Výčet hlavních zjištění/problémů z ověřování programu:

- *Struktura a tematické rozložení programu „Nová média a sociální sítě“ bylo zvolené vhodně, zejména s přihlédnutím k jeho aktuálnosti a vhodném doplnění školního studia cílové skupiny (odpovídalo na vybrané otázky a rozšiřovalo základní školní výuku).*
- *Volba realizátorů programu byla zvolena dobře, zvláště s ohledem na jejich rozdílné odborné zaměření a osobnostní předpoklady, což se projevilo v racionální diverzifikaci a zvýšení účinku realizace programu.*
- *Jako vhodné se ukázala struktura realizátorů programu rovněž z pohledu věkové struktury a citlivého prolnutí témat a rovněž genderového vyvážení.*
- *Jako zvlášť podnětné se ukázalo realizace části programu do prostor, kde se přímo aplikuje (práce s legislativními informacemi v Parlamentu ČR), což bylo již v průběhu kurzu odměněno vysokým zájmem a pozorností ze strany účastníků.*
- *Jako možnost rozvoje programu do budoucna je ukazuje jeho prohloubení v detailnějších otázkách, které by účelně rozšířily školní výuku (např. na „ose“ logika – kritické myšlení – manipulace).*
- *Jako podnět k dalšímu rozvoji se ukázala časová dotace na program. Jeho obsah by snesl větší časový prostor jak pro přednášky, tak diskusi a praktickou aplikaci v rámci dílen.*
- *Počet účastníků se z pohledu efektivnosti ukázal jako maximální. Některé podrobnější otázky musely být odkázány na samostatné studium.*
- *Realizace části programu v místech, kde dochází bezprostředně k aplikaci přednášené problematiky sebou nese zvýšenou potřebu koordinace a organizace všech dotčených subjektů, což přináší potřebu pružné reakce na změnu.*

b) Návrhy řešení zjištěných problémů:

- *Spíše, než o problémech by bylo vhodnější mluvit a podnětech a zkušenostech, jelikož skutečné problémy ve smyslu nějakých krizových situací či neočekávaných událostí nenastaly.*

- Pokud se soustředíme na podněty, tak na prvním místě bude vhodné další tematické ale i metodické prohloubení jednotlivých částí programu. V oblasti tematické by mohlo jít zejména cílené zaměření do sféry komunikace v rámci sociálních médií, metody manipulace sociálními médii, řešení konkrétních krizových situací způsobených sociálními sítěmi a praktické využití legislativních informací.
- Časová dotace na program by mohla být více diferencovaná, tj. na straně jedné rozložené do více kratších úseků a na straně druhé většího prostoru pro aplikační otázky. Do budoucna je tak možné více přiblížit témata a zvýšit efektivnost výuky.
- Jako vhodné se ukazuje pružné členění studentů v rámci jednotlivých bloků. Například se ukázalo jako vhodné rozdělení do menších skupin až dvojic, které pak snáze vyjádřili svoje pocity a přesněji a také odvážněji formulovali dotazy.
- Realizace programu či jeho části do volného prostoru či přímo do míst aplikační praxe vyžaduje dlouhodobou, několikaměsíční přípravu a detailní koordinaci vedoucího programu a jeho účastníků. Ve výsledku musí být připraven časový harmonogram rozdělen až na úroveň minut. Při dobré přípravě a dokonalé koordinaci a také součinnosti je však možné program zajistit bez krizových momentů. Možná by bylo v této souvislosti vhodné připravit metodický list k přípravě podobných akcí.
- Při zajištění více aktivních účastníků programu mimo školní skupinu (v našem případě např. v Parlamentu ČR) a ve větším předstihu prakticky vždy nese s sebou potřebu pružné reakce na změnu. Rozhodně je tak potřeba v oblasti personálního zajištění počítat s variantami.

c) Bude/byl vytvořený program upraven?

- Realizátor je do budoucna připraven program upravit ve smyslu výše uvedených podnětů tak, aby dále prohluboval znalosti účastníků mimo standardní školní výuku. V tomto smyslu dal podnět vedení gymnázia J. A. Komenského v Novém Strašecí a je připraven k jeho realizaci.

d) Jak a v kterých částech bude program na základě ověření upraven?

- Úprava programu by se měla týkat oblastí: i) tematické struktury; ii) časové dotace iii) rozložení účastníků v rámci jednotlivých částí programu a iv) místa pro realizaci programu.
- V oblasti i) – tematická struktura, se počítá s doplněním programu zejména o otázky bezpečnosti uživatelů sociálních sítí, problematiku neformální logiky a jejího využití v argumentaci, vyhledávání informací, struktury legislativních informací z EU a konečně aktualizace problematiky e-státu s důrazem na ochranu osobních údajů.
- V oblasti iii) – časové dotace je záměr více strukturovat poskytnutou časovou dotaci do menších celků, aby bylo možné zvýšit jejich individuální aktivitu.
- V oblasti iii) – rozložení účastníků v rámci jednotlivých programů je záměr další rozdělení účastníků až na úroveň dvojic tak, aby mohli sami sebe aktuálně konfrontovat s dosaženými znalostmi a jejich využitím.
- V oblasti iv) – místa pro realizaci programu je záměr využít další atraktivní prostory, kde by bylo možné vybranou část programu realizovat. Jako vhodná se ukazuje některá z organizačních složek státu (např. ÚOOÚ, SÚJD).

3. Hodnocení účastníků a realizátorů ověření³

a) Jak účastníci z cílové skupiny hodnotili ověřovaný program?

- Z průběžného dotazování jakož i dotazníkového šetření obecně vyplynulo, že účastníci program přivítali jako vhodné doplnění jejich standardní výuky a přinesl jim nové poznatky.
- Ukázalo se současně, že o podobné akce jsou pro ně vítané nejen jako zdroj dalšího poznání, ale také možnost přijímat nové podněty od jiných osob, než jsou jejich učitelé.
- V rámci osobního dotazování a diskuse byla oceňována zejména novost a podnětnost obsahu programu, stejně jako možnost přenést výuku mimo prostory školy.
- Podněty z dotazníkového šetření vyplynuli z různého osobnostního zaměření jednotlivých účastníků, ale také z jejich odlišných znalostí a dovedností.
- Vysoké hodnocení obsahu a realizaci programu se dostalo rovněž od přítomného pedagogického doprovodu, který absolvoval celý program. V osobních rozhovorech se jejich podněty zaměřili do sféry větších podrobností a šíře tematického záběru.

b) Co bylo v programu hodnoceno v rámci ověřovací skupiny nejlépe?

- Při odpovědi na otázku po nejvyšším hodnocení jednotlivých součástí programu musí být především zohledněny subjektivně odlišné metody posuzování jednotlivých účastníků, jakož i různé úrovně jejich znalostí a dovedností. Odpověď na otázku tak lze spíše „zprůměrovat“, čímž bude dosaženo jisté míry objektivizace, což neznamená, že názory se někdy až diametrálně odlišovali.
- V rámci osobních rozhovorů skupina pozitivně hodnotila tematickou bohatost programu, dodržení časového harmonogramu a obsahovou úroveň přednášek a dílen. Výukové materiály hodnotila spíše neutrálně, nicméně jako přínosné z pohledu jejich doplňku k základnímu studiu.
- Písemná hodnocení pak ukázala větší diferenciaci názorů od naprosté spokojenosti až po nespokojenost – a to v rámci jedné skupiny. Naopak – pokud jde o sebeprojekci vlastních dovedností a schopností, převažovalo – až na výjimky – nadprůměrné sebehodnocení.

c) Jak byl hodnocen věcný obsah programu?

- V osobním dotazování byl věcný obsah programu celkově hodnocen vysoce pozitivně, o čemž svědčili také dotazy účastníků na realizátory a vzájemné diskuse. Zvláště se líbila tematická bohatost programu a jeho prezentace.
- Rozdílná úroveň dosažených školních znalostí účastníků se v osobních rozhovorech a dotazováních projevila zájmem o různé otázky. V písemných hodnoceních se tato odlišnost prohloubila a projevila v rozdílném hodnocení obsahu jednotlivých součástí programu.

d) Jak bylo hodnoceno organizační a materiální zabezpečení programu?

- Organizační a materiální zabezpečení programu bylo v osobních rozhovorech účastníky hodnoceno jednoznačně pozitivně. Přesný harmonogram a jeho dodržení bylo přijato s povděkem.
- Pokud jde o materiální zabezpečení, je nutno dodat, že jeho součástí bylo v Parlamentu ČR rovněž občerstvení zdarma, což účastníci přijali jako milou pozornost.

³ Vychází z evaluačních dotazníků žáků, učitelů, realizátorů programů – pracovníků neformálního vzdělávání či záznamů z rozhovorů s dětmi, které příjemce uchovává pro kontroly na místě.

- *V písemných hodnoceních převažoval rovněž pozitivní či neutrální hodnocení, což potvrzuje, že vše proběhlo dle očekávání.*

e) *Jak byl hodnocen výkon realizátorů programu?*

- *V osobních rozhovorech se účastníci k výkonu realizátorů vyjadřovali vesměs kladně, v některých oblastech převážně kladně (využívání ICT). Vedené rozhovory přitom byly vedené spíše nahodile a se zájem zjistit odlišnosti názorů. Ukázalo se, že ve větší skupině je otevřenost k vyjádření o něco nižší.*
- *Písemná hodnocení potvrdila tento předběžný závěr, přičemž různorodost očekávání se projevila v různosti hodnocení. Ani přitom však nelze mluvit o celkově odlišném hodnocení proti osobním rozhovorům.*

f) *Jaké měli účastníci výhrady/připomínky?*

- *V osobních rozhovorech byla o výhrady či připomínky spíše nouze. Účastníky bylo potřeba podněcovat k odpovědi, která pak směřovala například k zájmu o speciální otázky, kterým e s ohledem na časovou dotaci nebylo možné věnovat ze všech úhlů pohledu.*

g) *Opakovala se některá výhrada/připomínka ze strany účastníků častěji? Jaká?*

- *V osobních rozhovorech se nic takového neprojevilo. Z nesystematicky vybraných účastníků by se nechalo usuzovat, že zásadní připomínky nejsou. Menší – spíše podněty – se objevily v již zmíněném zájmu o speciální otázky, například legislativního procesu a jednání jeho účastníků.*

h) *Budou případné připomínky účastníků zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?*

- *Realizátor s vedením gymnázia diskutoval zapracování podnětů a návrhů do další verze programu, což nebylo odmítnuto. Jako otázka spíš zůstává jejich propojení s další výukou, resp. časovými možnostmi jejich doplnění do výuky. Otázka tak zůstala otevřená s tím, že se se k ní vrátíme v příštím školním roce.*

i) *Jak byl program hodnocen ze strany realizátorů programu?*

- *Ze strany realizátorů programu lze obecně říct, že program splnil cíle, které si vepsal do svého záměru. V jednotlivostech a konkrétních oblastech (viz výše) lze pak pracovat na jeho modifikaci, resp. by to bylo užitečné.*
- *Zvláštní pozornost si zaslouží poznatek, že program může sloužit jako „odrazový můstek“ pro další – navazující programy. V tomto smyslu se už na jeho rozvedení pracuje a projeví se to v příštím školním roce.*

j) *Navrhují realizátoři úpravy programu, popř. jaké?*

- *V zásadě by v daném konceptu program obstál i do budoucna. Měl by být však modifikován s ohledem na legislativní a věcné změny a priority v oblastech, jímž se věnuje. Jejich zaměření by sledovalo úpravu obsahové struktury, časové dotace a cílené rozdělení účastníků (podrobnosti viz výše).*

- Pokud by mělo dojít k zásadní úpravě programu, tj. jeho celkové koncepce a zaměření, měl by se přitom zohlednit stav výuky jednotlivých předmětů a politiky v oblasti vzdělávání a získávání dovedností. Bez toho by zásadní změně programu scházela účinná argumentace.
- k) Budou tyto návrhy realizátorů zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?
- V případě zájmu ze strany gymnázia, jakož i širších podnětů by byly návrhy efektivně zapracovány do další verze programu. Lidský kapitál i zájem je na to připraven a dovolím si říct, že všichni členové týmu by to i uvítali.
- l) Konkrétní výčet úprav, které budou na základě ověření programu zapracovány do další/finální verze programu:
- Úprava obsahové struktury jednotlivých bloků
 - Časová dotace jednotlivých bloků
 - Tematické zaměření vybraných bloků
 - Návrh na nové rozdělení účastníků do skupin
 - Zvýšení účinnosti sejetí tématu s praxí přes realizaci na místech aplikace programů

	Jméno, příjmení, titul	Datum a místo	Podpis
Zpracoval/a	Peter Mišúr, Mgr.	10. 7. 2019, Praha	<i>Peter Mišúr</i>

